



Jaarverslag 2023

Maritieme Autoriteit Suriname



JAARVERSLAG 2023

Maritieme Autoriteit Suriname



Toelichting kaft:

Foto boven:

Grindexporten in 2023 zijn substantieel toegenomen

Foto onder:

*Cruiseschip in de Haven van Paramaribo
o.a. als resultaat van de verdieping van
de vaargeul*

INHOUD

	Pagina
VOORWOORD	3
ALGEMEEN	
1. Financiële positie	4
2. Resultaat	5
3. Kengetallen	6
4. Fiscale positie	6
5. Decharge	6
DIRECTIEVERSLAG	7- 20
JAARREKENING	
- Balans per 31 december 2023	22
- Mutatie overzicht eigen vermogen 2023	23
- Winst- en verliesrekening over 2023	24
- Kasstroomoverzicht over 2023	25
- Algemene toelichting	26 - 30
- Toelichting op de balans per 31 december 2023	31 - 39
- Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2023	40 - 43
OVERIGE GEGEVENS	
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	44 - 46
- Winstbestemming	47
BIJLAGE	
- Overzicht van de materiële vaste activa per 31 december 2023	

VOORWOORD

Geachte Minister,

Hierbij hebben wij het genoegen verslag te doen van de bedrijfsactiviteiten van de Maritieme Autoriteit Suriname over het boekjaar 2023 met inachtneming van de richtlijnen van de Wet Maritieme Autoriteit Suriname. In lijn met artikel 13 lid 5 heeft de Raad van Commissarissen de jaarrekening laten onderzoeken door Tjong A Hung Accountants N.V. Conform artikel 13 lid 6 en 7 wordt dit jaarverslag met de balans, winst –en verliesrekening en toelichting aan u ter vaststelling aangeboden. De vaststelling leidt tot decharge van de directeur en de raad van commissarissen.

Paramaribo, 16 februari 2024

Hoogachtend,
Maritieme Autoriteit Suriname,


Mr. M. Amafo LL.M
Directeur

RAAD VAN COMMISSARISSEN

De heer Mr. S. Betterson (President-commissaris)

Mevrouw R. Brunswijk

De heer B. Nandlal BSc

De heer R. Amirkhan BSc

De heer R. Bhageloe

Mevrouw W. Jap A Joe

De heer. G. Van Dijk

ALGEMEEN

1. FINANCIËLE POSITIE

Vermogensstructuur

De vermogensstructuur van de onderneming ziet er als volgt uit:

	31-12-2023 US\$	31-12-2022 US\$
<u>Beschikbaar op lange termijn</u>		
Eigen vermogen	2.778.669	3.454.199
Voorzieningen	5.418.264	4.339.793
Langlopende schulden	15.906.953	15.850.666
(a)	<u>24.103.886</u>	<u>23.644.658</u>
<u>Vastgelegd op lange termijn</u>		
Materiële vaste activa	4.095.541	3.785.820
Financiële vaste activa	26.874.453	23.476.995
(b)	<u>30.969.994</u>	<u>27.262.815</u>
Werkkapitaal	(a) -/-(b) <u>-6.886.108</u>	<u>-3.618.157</u>
<u>Specificatie werkkapitaal</u>		
Voorraden	241.865	173.002
Vorderingen	1.680.418	1.783.374
Liquide middelen	3.373.156	2.843.940
	5.295.439	4.800.316
Af: Kortlopende schulden	12.161.547	8.418.473
	<u>-6.866.108</u>	<u>-3.618.157</u>

Werkzaam vermogen

De omvang hiervan ziet er als volgt uit:

	31-12-2023 US\$	31-12-2022 US\$
Materiële vaste activa	4.095.541	3.785.820
Financiële vaste activa	26.874.453	23.476.995
Vlottende activa	5.295.439	4.800.316
	36.265.433	32.063.131
Af: Crediteuren en overige niet rentedragende schulden	4.361.547	2.239.251
Werkzaam vermogen	<u>31.903.886</u>	<u>29.823.880</u>
Dit vermogen wordt als volgt gefinancierd:		
Eigen vermogen	2.778.669	3.454.199
Voorzieningen	5.418.264	4.339.793
Langlopende schulden	23.706.953	22.029.888
	<u>31.903.886</u>	<u>29.823.880</u>

2. RESULTAAT

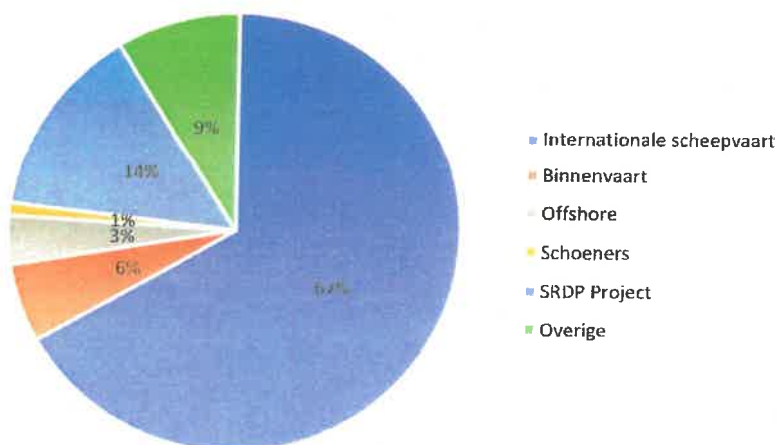
De gecombineerde winst- en verliesrekening vóór belastingen ziet er als volgt uit:

	2023		2022		Toe-/ (af)name t.o.v. 2022
	US\$	%	US\$	%	US\$
Opbrengsten	5.003.608	100.0	4.516.562	100.0	487.046
Kosten	4.742.175	94.8	4.480.105	99.2	262.070
Bedrijfsresultaat	261.433	5.2	36.457	0.8	224.976
Financiële baten en (lasten)	-8.467	-0.2	-14.900	-0.3	6.433
Resultaat vóór belasting	252.966	5.1	21.557	0.5	231.409

Het resultaat vóór belastingen bedraagt US\$ 252.966, - (winst). De opbrengsten zijn ten opzichte van het vorig jaar toegenomen met $\pm 10\%$. Deze toename heeft voornamelijk betrekking op diensten verleend in het kader van de Suriname River Dredging Project. Het gaat in deze om nautische survey 's en de kosten voor beheer en administratie van de Vergoeding voor Gebruik. Binnen het project is ook een voorziening getroffen voor de betaling van de loodsgelden voor de bewegingen van de baggervaartrijgen. De reguliere opbrengsten zijn min of meer op hetzelfde niveau van vorig jaar met hier en daar wat lichte verschuivingen.

Het totaal resultaat inclusief het niet gerealiseerd resultaat bedraagt -US\$ 675.530, -. Het niet gerealiseerd resultaat betreft de waardeveranderingen bij de berekening van de lange termijn verplichtingen voor de personeelsbeloningen.

Het resultaat over 2023 op basis van de opstelling van de jaarrekening op basis van de algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving vóór de overstap naar IFRS (in 2020) bedraagt circa US\$ 510.000, -.



Grafiek 1: Opbrengst segmenten

3. KENGETALLEN

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
A. Solvabiliteit (Eigen vermogen/Totale vermogen)	0,08	0,11
B. Liquiditeit (Vlottende activa/Vlottende schuld)	0,44	0,57

4. FISCALE POSITIE

Loonbelasting

In het jaar 2008 is door de Inspectie der Directe Belastingen een loonbelastingonderzoek ingesteld. Het onderzoek omvat de periode 2003 tot en met 2006. Als gevolg van dit onderzoek is de Inspecteur der Directe Belastingen tot de conclusie gekomen dat over de boekjaren 2003 t/m 2006 additioneel aan Loonbelasting en AOV respectievelijk SRD 555.162 en SRD 80.178 betaald moet worden. Hiertegen is bezwaar aangetekend. In het boekjaar 2016 heeft de belastingdienst de aanslag middels verminderingsbeschikking teruggebracht en vastgesteld op SRD 175.042. Hiervan is per 31 december 2016 SRD 62.806 betaald. Voor het resterend bedrag ad. SRD 112.236 is een voorziening op de balans opgenomen. Deze voorziening staat per 31 december 2023 nog op de balans.

Met de belastingdienst is overeengekomen dat het openstaand bedrag betaald zal worden na de invordering op enkele gewezen RvC leden. Intussen heeft de rechter de vordering van de MAS toegewezen. Door de tegenpartij is er hoger beroep aangetekend.

Inkomstenbelasting

Met betrekking tot de inkomstenbelasting heeft de Dienst der Belastingen in het jaar 2011 het volgende besloten:

1. de MAS is subjectief vrijgesteld voor de heffing van inkomstenbelasting voor de inkomsten verkregen uit "puur" overheidstaken waarbij eveneens sprake is van monopolie; en
2. inkomsten die niets te maken hebben met de uitvoering van overheidstaken en waarvan in concurrentie wordt getreden met derden (commerciële activiteiten) zijn onderhevig aan de heffing van de inkomstenbelasting.

5. DECHARGE

De jaarrekeningen 2019, 2020, 2021 en 2022 zijn reeds aangeboden aan de minister van Transport, Communicatie en Toerisme. De vaststelling van de balans en winst -en verliesrekening met daaraan gekoppeld de dechargeverlening door de minister moet nog plaatsvinden.

DIRECTIEVERSLAG

Bedrijfsprofiel

Algemeen

Op 14 mei 1998 werd de Maritieme Autoriteit Suriname (MAS) bij de Wet MAS (SB 1998 no. 37) als rechtspersoon sui generis opgericht. De ontwikkeling daarvoor ging als volgt:

Op 1 juli 1947 werd de dienst "Haven en Loodswezen" opgericht. Zij werd belast met het loodswezen, hydrografie, betonning en bebakening. In 1982 onderging de dienst een naamsverandering naar "Dienst voor de Scheepvaart". In 1998 vond de verzelfstandiging plaats en werd het bedrijf belast met het op commerciële en efficiënte basis uitoefenen van de werkzaamheden op het gebied van de dienstverlening aan de scheepvaart in de ruimste zin, ten einde de aan- en afvoer van de import en de export veilig te stellen.

Binnen de maritieme sector in Suriname vervult de MAS een faciliterende rol. Het bedrijf is van groot belang voor de economie van Suriname omdat het zorg draagt voor het veilig transporteren van goederen op de wateren. Mondiale ontwikkelingen betreffende de scheepvaart stellen voortdurend hogere eisen aan veilige- en milieuvriendelijke waterwegen. De MAS is belast met het houden van toezicht op de naleving van de regels voor de scheepvaart in de Surinaamse wateren.

Doelstellingen

De MAS heeft conform artikel 3 lid 1 Wet MAS (SB 1998 no. 37) als doelstelling:

- a. een veilige en efficiënte doorvaart te garanderen van zeeschepen naar en van Suriname op basis van internationaal aanvaarde normen en regels en conform de door Suriname geratificeerde verdragen; en
- b. toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften betreffende de scheepvaart en het scheepvaartverkeer.

Juridische structuur

Het bedrijf is een rechtspersoon sui generis waarbij de wetgever aan het bedrijf bepaalde regels heeft gegeven die aangepast zijn aan de eigen aard van het bedrijf. Het bedrijf wordt bestuurd door een directeur. De raad van commissarissen (RvC) is belast met het toezicht op het bestuur en beheer door de directeur. De RvC wordt na goedkeuring van de Raad van Ministers benoemd door de minister belast met de zorg voor de scheepvaart in Suriname. De RvC informeert en adviseert de minister in aangelegenheden het bedrijf rakende.

Financiële verantwoording

Jaarlijks wordt uiterlijk in de maand oktober aan de RvC een begroting met toelichting voor het daarop volgend jaar aangeboden. De directeur brengt elk kwartaalverslag uit aan de RvC over de realisatie van de begroting en het financieringsoverzicht. Jaarlijks wordt, na afloop van het boekjaar een jaarrekening opgemaakt en aan de RvC ter beoordeling aangeboden. De RvC brengt pre- advies uit aan de minister. De vaststelling van de balans en winst -en verliesrekening door de minister strekt tot decharge van de directeur en de RvC.

Strategisch Businessplan

Het Strategisch Businessplan 2024 -2029 beschrijft de te bevaren koers, met daarin de contouren voor de komende jaren. De concrete invulling en uitwerking van het strategisch beleid gebeurt door middel van de jaarplannen. De missie en visie van het bedrijf zijn als volgt geformuleerd:

Missie

"ASSURING SAFE, SECURE, ENVIRONMENTALLY SOUND, EFFICIENT AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT"

Visie

*TO BE A PROFESSIONAL, COMMERCIAL ORIENTED, INNOVATIVE AND LEADING ORGANIZATION.
"INITIATING AND FACILITATING MARITIME DEVELOPMENT"*

Speerpunten van het beleid

De onderstaande speerpunten zijn leidend bij de beleidsuitvoering:

1. professionele dienstverlenende organisatie;
2. facilitating maritime development;
3. monitoring van alle aspecten de maritieme sector rakende;
4. human resource development;
5. vernieuwing & innovatie en upgraden van de MAS infrastructuur en
6. transparantie en kwaliteitsbewaking.

Kritische succesfactoren

De kritische succesfactoren (KSF) zijn belangrijk voor onze organisatie. Deze KSF bieden het bedrijf de ruimte om met een kritische blik de beleidsuitvoering te evalueren en bij te sturen. De kritische succesfactoren van de MAS zijn:

- menselijk kapitaal;
- personeelstevredenheid;
- specialistische en bedrijfszeker equipment;
- communicatie, innovatiekracht;
- klanttevredenheid;
- commerciële basis- en kostenbeheersing; en
- kwaliteitsmanagement systeem.

Normen en kernwaarden

De normen en kernwaarden zijn in het kader van het maatschappelijk verantwoord ondernemen geformuleerd. Het beleid is gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van de doelstellingen, evenals transparantie en het afleggen van verantwoording ten behoeve van stakeholders. De normen en kernwaarden zijn:

- maatschappelijk verantwoord: de MAS zal in haar belangrijkste doelstellingen, operaties en processen niet alleen wetten en regelgeving respecteren, maar ook bijdragen aan de groei en het welzijn van de samenleving;
- sociaal verantwoord: de MAS streeft ernaar om de positieve impact op de samenleving te maximaliseren en de mogelijke gevolgen van ons beleid op de samenleving te minimaliseren;
- milieubewust: de MAS streeft bij het uitvoeren van al haar operaties naar conservering van het milieu in lijn met de Sustainable Development Goals;
- integer: wij garanderen een betrouwbare, transparante dienstverlening waarbij wij ook de behoefte van alle klanten respecteren;
- excellence: als 9001:2015 gecertificeerd bedrijf wordt onze service op een kwalitatieve, flexibele, efficiënte en effectieve wijze uitgevoerd conform verdragen en standaarden;
- veiligheid: alle diensten van de MAS worden met inachtneming van alle toepasselijke veiligheidsnormen en voorwaarden uitgevoerd; en
- innovatief: de MAS streeft ernaar om producten en diensten op een betere en effectievere manier aan te pakken.

Kwaliteitsbewaking

De bewaking van de procedures vindt plaats door het kwaliteitsmanagementsysteem. Hierdoor behouden wij continue de controle op de realisatie van de doelstellingen en de kwaliteit van de dienstverlening. De MAS is sinds het jaar 2008 een ISO 9001 gecertificeerd bedrijf. Het bedrijf heeft in 2023 de virtuele audit van de toetsing van de nieuwe norm ISO 9001 – 2015 succesvol doorlopen. De sterke interne organisatie en de professionele dienstverlening zijn vastgelegd in het logo van de MAS middels de slagzin:

"Striving for Excellence"

HET JAAR 2023

De geopolitieke spanningen en vertraging van de wereldwijde economische groei zorgen overal voor een lagere industriële productie en een daling in de handelsstromen. Volgens het UNCTAD Global Trade report december 2023 kent de wereldhandel sinds medio 2022 een negatieve groei, voornamelijk als gevolg van een substantiële daling van de goederenhandel, die in de eerste drie kwartalen van 2023 bleef krimpen. Over het geheel genomen projecteert de Global Trade Update dat de wereldhandel in 2023 zal dalen tot minder dan 31 biljoen dollar, wat neerkomt op een krimp van ongeveer 1,5 biljoen dollar (of 4,5 procent) vergeleken met 2022.

Volgens het World Economic Outlook report van het IMF (Oktober 2023) zal de wereldwijde economische groei dalen van 3,5% in 2022 tot 3,0% in 2023, alvorens te stabiliseren op 2,9% in 2024. De economische activiteiten worden belemmerd door de aanhoudende hoge rentetarieven in verschillende economieën. De centrale banken proberen met een hogere rente de vraag naar producten en diensten af te remmen om zo de inflatie naar beneden te krijgen.

De groei in Latijns-Amerika en het Caraïbisch gebied (LAC) vertraagde naar 2,2 procent in 2023 – ongeveer de helft van het groeipercentage van 2022. Veel economieën hadden te maken met hoge inflaties, krappe financiële situatie omstandigheden, zwakke handel en ongunstige weersomstandigheden die de investerings- en productiegroei hebben getemperd (*Global Economic prospects January 2024*). De verwachting is dat de Caraïbische economieën met 7,6 procent zullen groeien in 2024 en 5,4 procent in 2025 na de groei met 4,6 procent in 2023. Exclusief Guyana, die nu een snelle ontwikkeling meemaakt vanwege offshore olie en gas investeringen, is de groei geraamd op 4,1% in 2024 en 3,9% in 2025.

Volgens bijgewerkte prognoses van het IMF zal de economische groei in Suriname in 2023 aantrekken tot 2,3% en in 2024 tot 3%. De groei wordt ondersteund door een herstel van de olie- en goudprijzen, een toename van de buitenlandse investeringen en een verbetering van het ondernemersklimaat. De maatregelen voor macro-economische stabiliteit en begrotingsdiscipline begint vruchten af te werpen. De economie stabiliseert. De druk op de wisselkoers is afgenomen en de inflatie is weliswaar nog steeds hoog, maar vertoont een lichte neerwaartse trend. De gemiddelde inflatie per augustus 2023 is 55,5%. De inflatie is niet omlaag gegaan zoals werd verwacht vanwege o.a. de stijging van de wisselkoers, de invoering van BTW, stijging brandstofprijzen en partiële afschaffing van subsidies op elektra en water. Om het begrotingstekort in te dammen en een reële economie te realiseren is de overheid begonnen met de geleidelijke afbouw van diverse subsidies. Macro-economisch is dit een belangrijke voorwaarde om de onevenwichtigheden in onze economie weg te nemen. Om de pijnlijke effecten hiervan te dempen, is dit beleid tegelijkertijd ondersteund door financiële voorzieningen voor de kwetsbare groepen in de samenleving.

De markante ontwikkelingen in 2023 die goede toekomstperspectieven bieden hebben betrekking op de olie en gassector. De appraisal van de twee belangrijkste olievondsten in Block 58, Sapakara South en Krabdagu, werd in augustus 2023 met succes afgerond met het boren en testen van drie putten en de bevestiging door TotalEnergies dat de gecombineerde winbare hulpbronnen voor de twee velden bijna 700 miljoen vaten bevatten. De productie zal plaatsvinden door een FPSO's (Floating, Production,

Storage and offloading units) met een capaciteit van 200.000 vaten per dag. De investering wordt geraamd op US\$ 9 miljard. De gedetailleerde engineeringsstudies zullen eind 2023 van start gaan en de definitieve investeringsbeslissing wordt eind 2024 verwacht met een eerste productiedoelstelling in 2028.

Daarnaast heeft het bedrijf Petronas ook een succesvolle boring gedaan in Block 52. Dit bedrijf gaat door met de exploratieactiviteiten in 2024 en kan aangemerkt worden als de potentiële volgende producent in het zeegebied waarbij de productie van gas ook wordt meegenomen.

Staatsolie heeft in 2023 ook drie succesvolle biedingen gehouden voor het ondiepe zeegebied. Daarbij zijn Blok 8 en Blok 6 toegewezen aan TotalEnergies en Qatar Energy. De Blokken 63, 64 en 65 in het Demerara gebied zijn toegewezen aan Petronas, Quatar Energy en TotalEnergies.

Deze ontwikkelingen hebben een directe spin-off naar de scheepvaart – en havensector.

De MAS in 2023

Op 14 mei 2023 was het 25 jaar geleden dat de MAS werd opgericht. Als de balans wordt opgemaakt, kan gesteld worden dat de MAS een solide organisatie is die een belangrijke bijdrage levert in de ontwikkeling in de maritieme sector. De MAS zet zich in voor het bevorderen van excellence in haar bedrijfsoperaties en dienstverlening naar de sector en ook dit jaar was geen uitzondering. Het bedrijf is voor het 16^e jaar ISO 9001 gecertificeerd wat aangeeft dat het bedrijf continue werkt aan evaluatie en optimalisatie van haar bedrijfsprocessen.

De primaire focus voor dit jaar was de afronding van het baggerproject tot een diepgang van 5.5 M bij laagwater (max. draft 7.9 m) en het garanderen van deze diepgang voor de scheepvaart. Daarnaast is er al een aanzet gegeven voor het uitvoeren van de financieel- economische haalbaarheidsstudie voor de verdere verdieping o.a. gericht op de ontwikkelingen in de offshore olie en gassector.

In 2023 is ook het Strategisch Business Plan 2024 – 2029 samengesteld. Vooruitlopend op de interne brainstormsessies zijn diverse presentaties gehouden door deskundigen om inzicht te krijgen in de toekomstige ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de ontwikkeling in de maritieme sector in de komende periode.

Naast de uitvoering van de operationele activiteiten heeft het bedrijf zich sterk gefocust op de promotie van de nieuwe diepgang. Hiermee wordt beoogd om het gebruik hiervan verder te optimaliseren om zodoende de efficiency in de haven van Paramaribo te verhogen. Er vindt ook een strakke monitoring plaats van het onderhoudsbaggeren door de contractor om zodoende de diepgang te allen tijde te garanderen.

Het baggeren van de Surinamerivier heeft de veiligheid op de rivier, alsmede de efficiency van het transport over de rivier verbeterd. Hiermee is de concurrentiepositie van exportsectoren verbeterd.

Teneinde de low value bulk export te stimuleren is in overleg met de regering een model uitgewerkt waarbij enerzijds de betaling van de SRDP-projectkosten gewaarborgd zijn en de afspraken met het financieringsconsortium gerespecteerd worden en anderzijds de exporteurs van steenslag de kansen op de Guyanese markt kunnen benutten. In dit model kunnen exporteurs van steenslag per 1 augustus 2023 een re-fund krijgen op de VVG volgens een vastgelegde procedure.



De maritieme sector is een essentieel onderdeel voor duurzame ontwikkeling, omdat de wereld op een milieuvriendelijke-, veilige-, beveiligde- en efficiënte internationale scheepvaartindustrie rekt. De maritieme sector speelt ook een belangrijke rol in de economische ontwikkeling van Suriname. Tot de maritieme cluster behoren ook scheepsbouw, dokfaciliteiten, offshore, binnenvaart, havens, visserij, maritieme diensten, watersport en maritieme toeleveranciers. De toekomstige ontwikkelingen in o.a. de offshore olie en gas, bauxiet industrie en export van hout en silica (zand) maken het noodzakelijk dat de maritieme infrastructuur en dienstverlening hierop worden afgestemd.

De MAS vervult een belangrijke rol in de maritieme transport supply chain. Conform haar doelstellingen is de MAS verantwoordelijk voor het bewaken van de veiligheid van de scheepvaart conform de wettelijke regelingen, internationale richtlijnen en verdragen. Met name met het toepassen van de richtlijnen van de Internationale Maritieme Organisatie wordt de veilige- en milieuvriendelijke scheepvaart gegarandeerd.

Scheepvaart in 2023

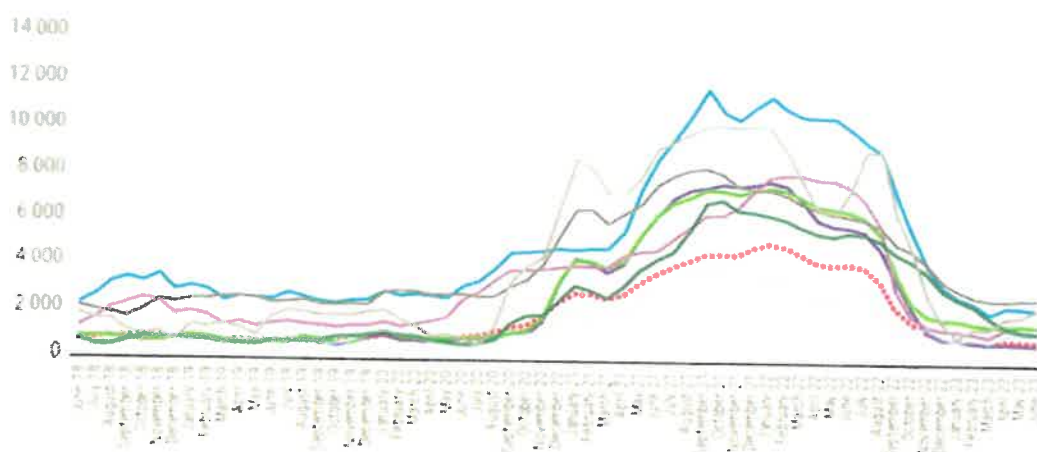
Een van de belangrijke speerpunten van de Internationale Maritieme Organisatie blijft het terugdringen van de broeikasgassen in de maritieme sector. Momenteel heeft de industrie een aandeel van 3% in het mondiale totaal met een toename van 20% in de laatste tien jaar (Review of Maritime Transport 2023). De internationale scheepvaart wordt ook geconfronteerd met andere uitdagingen als handelsconflicten en geopolitieke spanningen. Het maritieme handelsvolume was in 2022 marginaal ingekrompen met 0,4%. De verwachte groei in 2023 was 2.4%. De industrie blijft veerkrachtig waardoor er voor de komende periode aanhoudende maar gematigde groei wordt verwacht.

Table 1 Seaborne trade forecast, 2024-2028
(Annual percentage change)

Year	Total seaborne trade	Containerized trade
2024	2.1	3.2
2025	2.2	3.2
2026	2.2	3.2
2027	2.1	3.0
2028	2.1	2.9

Figuur 1: UNCTAD Review of Maritime Transport 2023

De pandemie van het coronavirus met daaropvolgend de structurele logistieke problemen, heeft ook in 2023 nog steeds invloed op de vrachttarieven mede als gevolg van de economische crisis. Het verstoorde evenwicht tussen vraag en aanbod en tekort aan containers en andere producten is nog steeds niet volledig hersteld. Als gevolg van het aanhoudende conflict tussen Oekraïne en Rusland, evenals de uitdagingen waarmee internationale organisaties en industrieën over de hele wereld worden geconfronteerd, zijn een aantal pandemie-gerelateerde problemen teruggekeerd, zoals producttekorten, moeilijkheden bij de onderhandelingen en logistieke obstakels voor de mondiale bevoorrading.



Figuur 2: Trend container prijzen UNCTAD Review of Maritime Transport 2023

De verwachting is dat de containervrachttarieven verder zullen dalen naarmate de goederenhandel normaliseert en er nieuwe schepen op de markt komen. Maar vrachttarieven en hun volatiliteit zullen steeds meer door milieuregelgeving worden bepaald. In 2023 worden de IMO-maatregelen Energy Efficiency Existing Ship Index (EEXI) en Carbon Intensity Indicator (CII) van kracht voor alle scheepstypes. Deze zullen waarschijnlijk de scheepvaartcapaciteit verminderen, aangezien ze lagere vaarsnelheden voorschrijven om brandstof te besparen en sommige schepen zullen moeten worden omgebouwd of gerecycled.

De intensiteit van de scheepvaart en vrachtvervoer in Suriname is aan de importzijde afhankelijk van de vraag naar consumptiegoederen en import en export van industriële grondstoffen. Het vrachtverkeer vindt voornamelijk plaats middels feeder schepen via overslaghavens in de regio waaronder Miami, Kingston, Colón, Port of Spain en door liners vanuit Europa.

In het huidig boekjaar zijn in totaal 858 cargo schepen de Surinaamse wateren binnengevaren. Ten opzichte van 2022 is dit een toename van $\pm 18\%$. In 2023 is 1.215.002 MT cargo ingevoerd en 1.213.068 MT uitgevoerd. Dit is in totaal 5% meer dan 2022.

MEERJAREN STATISTIEKEN					
	2023	2022	2021	2020	2019
Aantal schepen	858	730	789	884	903
Aantal bewegingen	2.076	1.752	1.916	2.199	2.333
Netto register Ton (NRT)	2.994.074	2.798.268	2.698.360	3.083.305	3.317.762
Geloste lading (MT)	1.215.002	1.280.733	1.210.926	1.300.332	1.297.486
Ingenomen lading (MT)	1.213.068	1.039.998	1.141.824	1.341.779	1.418.356

De importen zijn ten opzichte van 2022 met 5% afgenomen. Anderzijds zijn de exporten toegenomen met 17%. De toename wordt voornamelijk gedreven door de uitvoer van circa 325.000 MT crushed stone naar Guyana. Dit is een stijging van bijkans 500%.

Vooruitblik

Zoals eerder vermeld zal volgens het IMF World Economic Outlook de mondiale groei naar verwachting dalen van naar schatting 3,5 procent in 2022 naar 3,0 procent in zowel 2023 en 2,9% in 2024. Hoewel de voorspelling voor 2023 iets hoger is dan eerder voorspeld blijft deze naar historische maatstaven zwak. De stijging van de beleidsrentes van de centrale banken om de inflatie te bestrijden blijft op de economische activiteiten drukken. De mondiale totale inflatie zal naar verwachting dalen van 8,7 procent in 2022 naar 6,8 procent in 2023 en 5,2 procent in 2024.

De maritieme handelsvolumes gaat met 2,4 procent groeien in 2023 en 2,1 procent in de komende vijf jaar. Dit betekent een vertraging ten opzichte van het gemiddelde jaarlijkse tempo van de volumegroei van de maritieme handel van ongeveer 3 procent in de afgelopen veertig jaar en is mede het gevolg van de huidige geopolitieke ontwikkelingen. Er bestaat aanzienlijke onzekerheid over de groeivoorzichten, met negatieve factoren zoals geopolitieke factoren, risico's die verband houden met de oorlog in Oekraïne en handelsspanningen, inflatie en financiële kwetsbaarheden.

De mondiale inflatie werkt door op het prijsniveau in Suriname door de import inflatie. Ondanks de uitdagende sociaal- economische omgeving worden de hervormingen doorgevoerd door de overheid wat samengaat met een zekere mate van sociale onrust. Het afschaffen van brandstofsubsidies, het geleidelijk afbouwen van elektriciteitsubsidies en het verbreden van de btw-grondslag helpen enerzijds de fiscale ruimte te creëren voor uitgaven voor sociale bescherming en groeibevorderende investeringen maar werken anderzijds door op de prijzen van goederen en diensten.

Na review van de voortgang van de hervormingsmaatregelen heeft de Raad van Bestuur van het IMF in september 2023 onder de Extended Fund Facility (EFF) voor Suriname de uitbetaling van ongeveer US\$ 52 miljoen goedgekeurd voor o.a. begrotingssteun. Het begrotingstekort, dat in 2020 nog 19% bedroeg, is teruggebracht tot 4,3% in de begroting van 2024, 1% boven de internationale norm.

Vanwege de eerdergenoemde economische crisis zal de ontwikkeling van de scheepvaart in de komende periode voornamelijk afhankelijk zijn van de particuliere investeringen. In de afgelopen periode heeft de economische crisis doorgewerkt op andere sectoren waardoor importen en exporten afnemen onder andere als gevolg van koopkrachtverlies en hoge vrachttarieven. Hierdoor neemt ook de intensiteit van de scheepvaart af. In 2023 is er sprake een stijging vanwege het op gang komen van de exporten van steenslag naar Guyana. De exporten vonden in eerste instanties nog plaats met relatief kleinere vaartuigen. Dit is na de afronding van het baggerproject aan het veranderen, ook omdat er grotere volumes afgezet worden.

De externe omgeving

Na tientallen jaren van offshore-exploratie heeft Suriname in de loop van 2020 en 2021 aanzienlijke offshore-koolwaterstofvondsten gedaan. De appraisal van de twee belangrijkste olievondsten, Sapakara South en Krabdagou, werd in augustus 2023 met succes afgerond met het boren en testen van drie putten en de bevestiging dat de gecombineerde winbare hulpbronnen voor de twee velden bijna 700 miljoen vaten bevatten. Dit besluit gaat een directe spin-off naar andere sectoren hebben. Onder andere de investeringen in havenfaciliteiten (shore-bases) gaat weer op gang komen. Er zijn al diverse initiële investeringen gedaan. Meerdere adequate shore- bases zijn cruciaal in de ontwikkeling van local content.



De opbrengsten van de MAS zijn afhankelijk van de scheepvaart intensiteit. Alhoewel de MAS hierop geen directe invloed heeft, kan het wel een wezenlijke bijdrage hierin leveren door de condities te creëren voor industriële ontwikkeling. Het baggerproject is onderdeel hiervan. De verhoging van de diepgang levert schaalvoordelen op in het maritiem transport. In 2024 zal het beleid voor voorlichting en awareness voortgezet worden. In dit kader is in overleg met de President en de Hakrinbank een re-fund faciliteit gecreëerd voor export van steenslag (high volume, low value goederen). Diverse bedrijven zien opportunity's voor verhoging van de steenslag exporten naar Guyana van een niveau van maximaal ± 200.000 MT per jaar naar circa 3 miljoen MT. Om de concurrentiepositie te verhogen kunnen de bedrijven na beoordeling van de Hakrinbank en de MAS een re-fund op de reeds betaalde VVG krijgen.

Volgens het jaarplan 2024 van de regering zijn de macro economische parameters sterk verbeterd en de vooruitzichten goed. Het IMF-programma zal voortgezet worden om uitvoering te geven aan het monetair en fiscaal beleid, dat past binnen het macro-economisch raamwerk. Dit beleid draagt onder andere bij tot het stabiel houden van de wisselkoers alsmede het behouden en versterken van de koopkracht van de SRD-munteenheid. Met dit beleid wordt getracht om de koers stabiel te houden en ook de inflatie terug te brengen naar 35% en lager.

De herschikking van de nationale en internationale schuld is voortgezet in 2023 en heeft geresulteerd in een principeovereenkomst met de commerciële crediteuren alsook het herstructureren van de schuld met India. Thans zijn de schuldonderhandelingen met China in een vergevorderd stadium. Inmiddels is de schuldpositie verlaagd van bijkans 4 miljard USD naar 3.1 miljard USD. Daarnaast heeft een succesvolle herschikking ook positieve effecten op de monetaire parameters, waaronder de druk op onze monetaire reserve en daarmee ook verband houdend met de wisselkoers.

In 2024 zal gewerkt worden aan het veréénvoudigen en moderniseren van diverse fiscale wetten. Bijzondere aandacht zal ook worden besteed aan de versterking van de douane en de douaneleiding. Het bouwen van bruggen om vaste oeververbindingen te creëren met Guyana en Frans-Guyana staat ook op programma. Met landen zoals Guyana, Barbados, Trinidad and Tobago en Jamaica wordt gewerkt aan het bevorderen van de handelsbetrekkingen. De focus ligt op de export van Surinaamse landbouwproducten inclusief rijst en groenten. De export van rondhout wordt uit gefaseerd. De commissie Ontwikkeling West-Suriname Bakhuis Bauxiet is belast met het aantrekken van investeerders. De bedoeling is om dit jaar nog een Request for Expression of Interest, de wereld in te sturen.

In het kader van de uitvoering van het watertransportbeleid zal in 2024 de haalbaarheidsstudie voor het uitdiepen van de vaargeul van de Surinamerivier worden voortgezet. De toegankelijkheid naar de havens moet gegarandeerd blijven om concurrentievoordeel voor de Surinaamse bedrijven te garanderen. Ook het watertransport in het binnenland geniet prioriteit om doelmatig invulling te kunnen geven aan het personen- en goederentransport. De regering werkt randvoorwaarden scheppend, en flankerend beleid, ter stimulering van projecten, die uitgevoerd worden door de private sector. In dit kader kan genoemd worden de projecten in het kader, van spin-off van de oil and gas zoals de investeringen die gepleegd worden, door Kuldipsingh Group, Exxon Mobil, Total Energies, Haliburton, Schlumberger, en DP World. Diverse Surinaamse bedrijven partneren ook met buitenlandse bedrijven.

Maritieme sector

Milieutechnische factoren zullen in de komende periode een steeds belangrijke rol spelen in de maritieme sector. De zeescheepvaart moet minder CO2 uitstoten en schonere brandstof gebruiken. Nieuwe schepen moeten energiezuiniger gebouwd worden. Voor de zeevaart zijn internationale afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn in lijn met het klimaatakkoord van Parijs om de uitstoot van CO2 terug te dringen. In de IMO is in 2018 afgesproken dat de zeevaart minder CO2 uit gaat stoten. De volgende doelen zijn afgesproken:

- de gemiddelde CO2-uitstoot moet in 2030 40% lager zijn dan in 2008; en
- in 2050 moet de gemiddelde CO2-uitstoot verder verminderd zijn met 70%.

Onder andere als gevolg van de Covid pandemie en de zoektocht naar steeds meer kosten efficiëntie is er ook sprake van een intensieve digitale transformatie in de scheepvaart. Dit biedt maritieme bedrijven goede mogelijkheden om meer winst te boeken. Voor schepen die via de Cloud verbonden zijn kan onderhoud voor een deel van wal af aangestuurd worden. Ook is het mogelijk om vaarsnelheid af te stemmen op een beschikbare plaats in de haven, weersomstandigheden en andere factoren. Door technieken zoals Big Data en IoT (Internet of Things) in de scheepvaart in te zetten kunnen de marges omhoog. Het is zo mogelijk om efficiënter te varen en het brandstofverbruik te verlagen. Aankomsttijden worden beter voorspelbaar en onderhoud is beter aan te sturen.

De ontwikkeling van de lokale scheepvaart wordt voor een belangrijk deel bepaald door de economische ontwikkeling en industriële bedrijvigheid. In Suriname is de binnenlandse economie matig ontwikkeld en is de internationale handel, van zeer grote waarde voor de economie en de economische bedrijvigheid. Het land is daarom in hoge mate kwetsbaar voor de fluctuaties in de internationale handel. Met de aangekondigde investeringen in de offshore zal de scheepvaart in Suriname veranderen. De spin-off investeringen in havenfaciliteiten en de dienstverlening aan de FPSO's zullen zorgen voor groei in de scheepsbewegingen (o.a. supply vessels) en lading. Vanuit haar taakstelling gaat de MAS ook de focal point zijn van bewaking van de maritiem gerelateerde environmental- en safety richtlijnen.

Volgens het Financieel jaarplan 2023 zal het maritiem transportbeleid van het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme (TCT) erop gericht zijn om de vaste infrastructuur te ontlasten door het transport te water te stimuleren. Daarnaast zal in deze beleidsperiode het wegtransport verder gereguleerd worden. Dit doel zal gerealiseerd worden middels het ordenen en implementeren van het goederenvervoerbeleid over de weg.

De maritieme sector is een essentieel onderdeel voor duurzame ontwikkeling, omdat de wereld op een milieuvriendelijke, veilige-, beveiligde- en efficiënte internationale scheepvaartindustrie rekt. De maritieme sector speelt ook een belangrijke rol in de economische ontwikkeling van Suriname. Deze sector houdt zich bezig met het vervoer van goederen en personen over de rivieren en zee met behulp van schepen. Tot de maritieme cluster behoren ook scheepsbouw, dokfaciliteiten, offshore, binnenvaart, havens, visserij, maritieme diensten, watersport en maritieme toeleveranciers. Duurzame maritieme ontwikkeling vormt een voorwaarde voor economische groei en welvaart.

De toekomstige ontwikkelingen in o.a. de offshore olie en gas, bauxiet en export van hout en silica (zand) maken het noodzakelijk dat de maritieme infrastructuur en dienstverlening hierop worden afgestemd. Overall is Suriname een vrij efficiënte haven. De productiviteit, zelfstandigheid, infrastructuur, equipment en maritieme deskundigheid zijn minimaal op het niveau van de regio.

Strategische actiepunten:

- Baggeren van de Suriname-, Commewijne-, Coppename, Corantijn en Nickerierivier voor de verhoging van de nautische toegankelijkheid. De diepgang wordt op de industriële ontwikkeling en verlaging van de transportkosten afgestemd.
- Ontwikkelen en implementeren van een Port Community System.
De ontwikkeling van een port community systeem waarmee stakeholders elektronisch kunnen communiceren op een gemeenschappelijk platform.
- Afstemmen van de maritieme wetgeving op de internationale verdragen en richtlijnen van onder andere de Internationale Maritieme Organisatie (IMO).
- Voor de vastlegging van de maritieme visie en hierop gebaseerde ontwikkelingsplan is het noodzakelijk dat er een meerjaren (50 jaren) maritiem ontwikkelingsplan (National Maritime Development Plan) wordt samengesteld die gedragen wordt door alle stakeholders. In 2020 is op initiatief van de MAS Suriname National Maritime Association (SNMA) met vertegenwoordigers van de publieke en private sector opgericht die moet helpen bijdragen aan ontwikkeling van dit plan. In november 2022 organiseerde het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme in samenwerking met de IMO en de SNMA een National Workshop on Maritime Transport Policy.
- Versterking en afstemming van het maritiem onderwijs op de toekomstige behoefte. Hiertoe is er al een aanzet gegeven door het Surinaams Maritiem Instituut als onderdeel van de Stichting Logistiek Onderwijs.
- Implementatie van de regeling binnenvaart en kustvaart.
Deze regeling is belangrijk voor de ordening, regulering en verhoging van de veiligheid voor het scheepvaartverkeer op de binnen- en kustwateren van Suriname. De MAS heeft anno 2024 de minister van TCT gevraagd naar de status quo betreffende de inwerkingtreding van de Regeling Binnenvaart en Kustvaart.
- Het stimuleren van het watertransport in de gebieden die potentie bevatten voor transport van onder andere hout, zand en agrarische producten. Onderdeel hiervan is het vergaren van nautische data en uitgeven van rivierkaarten.

MEERJARENOVERZICHT

Om een beter inzicht te geven in de ontwikkeling van de bedrijfsresultaten, staan in onderstaande tabel enkele belangrijke cijferreeksen van de jaarcijfers.

Bedragen X US\$1	2023	2022	2021	2020	2019
Balanstotaal	\$ 36,265,433	\$ 32,063,131	\$ 7,778,588	\$ 7,277,164	\$7,215,743
Opbrengsten	\$ 5,003,608	\$ 4,516,562	\$ 4,157,904	\$ 4,353,464	\$4,378,322
Kosten	\$ 4,742,175	\$ 4,480,105	\$ 3,906,549	\$ 4,513,429	\$4,956,427
Bedrijfsresultaat	\$ 261,433	\$ 36,457	\$ 251,355	\$ (159,965)	\$ (578,105)
Netto resultaat	\$ 242,470	\$ 16,278	\$ 201,921	\$ (101,451)	\$ (439,584)
Aantal medewerkers	103	105	105	103	105
Omzet per medewerker	\$ 48,579	\$ 43,015	\$ 39,599	\$ 42,267	\$ 41,698
Kosten per medewerker	\$ 46,041	\$ 42,668	\$ 37,205	\$ 43,820	\$ 47,204

RISICOMANAGEMENT

Binnen onze management- en interne controlesysteem hebben wij de volgende risico's geïdentificeerd die op de bedrijfsvoering van invloed kunnen zijn:

Strategisch risico:

De MAS is een kennisintensieve organisatie waarbij een professionele dienstverlening heel belangrijk is. Vaktechnische medewerkers op nautisch- en maritieme vlak zijn essentieel voor de continuïteit van de organisatie. Met de voortdurende opleiding van vaktechnische medewerkers is de continuïteit van de bedrijfsactiviteiten gegarandeerd.

Binnen de bedrijfsoperaties dient de MAS toe te zien op de internationale regelgeving met betrekking tot de maritieme sector. Middels participatie in regionale- en internationale organisaties kan de MAS de internationale ontwikkelingen bijhouden. In dit kader is de IMO Member State Audit Scheme uitgevoerd door de IMO. Er is een plan van aanpak opgemaakt om de aanbevelingen door te voeren.

Risico's die voortvloeien uit het gebruik van bedrijfsmiddelen worden extern verzekerd.

Operationeel risico:

De operationele risico's vloeien voort uit de beperkingen van de vaargeul en de beschikbaarheid van bedrijfszekere equipment. De monitoring van de vaargeul vindt plaats door voortdurende metingen. Op basis hiervan worden de nodige maatregelen getroffen om de scheepvaart te garanderen. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de rapportages en waarnemingen van de loodsen. Waar nodig worden de vaarwegmarkeringen aangepast en wordt additioneel apparatuur en software aangeschaft.

Middels de meldplicht en port state control wordt erop toegezien dat de schepen die niet voldoen aan de standaarden de Surinaamse wateren niet binnenvaren.

De regulering van de binnenvaart vindt plaats door registratie en keuringen van vaartuigen en toezicht op het water.

Financieel risico:

De economische teruggang heeft geleid tot een daling van de inkomsten van het bedrijf. Voor de continuïteit van het bedrijf is het noodzakelijk dat de kosten in lijn zijn met de opbrengsten. De voortdurende monitoring van de opbrengsten en de kosten stelt het bedrijf in staat om op veranderingen in de scheepvaart in te spelen en de juiste keuzes voor de lange en korte termijn te maken.

Prijsrisico:

De tarieven van de belangrijkste diensten worden door de overheid vastgesteld. Het bedrijf loopt het risico dat bij veranderde omstandigheden de tarieven niet tijdig worden aangepast. Het bedrijf houdt rekening met dit aspect en evalueert de tarieven geregeld om zodoende in een vroeg stadium voorstellen aan de overheid te kunnen doen. Een schrijven voor aanpassing van de tarieven is in 2021 ingediend bij het ministerie van TCT.

Liquiditeitsrisico:

Dit is het risico dat het bedrijf niet in staat zal zijn om aan haar verplichtingen te voldoen wanneer deze opeisbaar zijn. Dit risico wordt geminimaliseerd door voldoende middelen, voor betalingen op korte termijn, beschikbaar te houden.

Solvabiliteitsrisico:

Dit is het risico dat het bedrijf niet in staat zal zijn om aan haar verplichtingen te voldoen op lange termijn. Voor de MAS hangt dit risico samen met de lening ten behoeve van het SRDP-project. Middels de inning en het beheer van de vergoeding voor gebruik, de escrow rekening en de commitment vanuit de overheid om de vergoeding niet zonder meer te wijzigen is dit risico afgedekt.

Koersrisico:

Het bedrijf kan als gevolg van koerswijzigingen van de Surinaamse dollar ten opzichte van de buitenlandse valutaverliezen lijden. De ontvangsten van de MAS zijn grotendeels in Amerikaanse dollars. Om de operationele kosten te dekken wordt op basis van de liquiditeitsplanning op maandbasis bepaald wat de behoefte is aan Surinaamse dollars.

Juridisch risico:

Het bedrijf is verwikkeld in enkele rechtszaken die ingeval de uitspraak in het nadeel uitvalt, zullen leiden tot betalingen. De bedragen zijn niet van dien aard dat het effect zal hebben op de financiële positie van het bedrijf. Waar nodig is een voorziening getroffen.

JAARREKENING 2023

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2023

	Note	31-12-2023		31-12-2022	
		US\$	US\$	US\$	US\$
ACTIVA					
MATERIËLE VASTE ACTIVA	5				
Terreinen en gebouwen		1.547.691		1.489.408	
Vaartuigen		599.613		708.328	
Steigers		863.993		493.470	
Hydrografie		168.471		182.869	
Inventaris		515.927		232.200	
Transportmiddelen		296.955		208.405	
Materiele vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetaling op MVA		102.891		471.140	
			4.095.541		3.785.820
FINANCIËLE VASTE ACTIVA	6				
Langlopende vordering			26.874.453		23.476.995
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorraden	7	241.865		173.002	
Vorderingen	8	1.680.418		1.783.374	
Liquide middelen	9	3.373.156		2.843.940	
			5.295.439		4.800.316
			36.265.433		32.063.131
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN	10				
Algemene reserve		-532.801		-549.079	
Overige reserve		3.069.000		3.987.000	
Resultaat lopend jaar		242.470		16.278	
			2.778.669		3.454.199
LANGLOPENDE LENINGEN	11		15.906.953		15.850.666
VOORZIENINGEN	12		5.418.264		4.339.793
KORTLOPENDE SCHULDEN	13		12.161.547		8.418.473
			36.265.433		32.063.131

Paramaribo, 16 februari 2024

Mr. M. Amafo LL.M
Directeur

RAAD VAN COMMISSARISSEN:

De heer Mr. S. Betterson (President-commissaris)
Mevrouw R. Brunswijk
De heer B. Nandlal BSc
De heer R. Amirkhan BSc
De heer R. Bhageloe
Mevrouw W. Jap A Joe *
De heer G. Van Dijk



Certified member of
CFAT

MUTATIE OVERZICHT EIGEN VERMOGEN 2023

	Totaal	Algemene reserve	Overige reserve	Resultaat Lopend boekjaar
Stand per 31 december 2021	1.337.921	-751.000	1.887.000	201.921
Overheveling resultaat boekjaar	-	201.921	-	-201.921
Other comprehensive income	2.100.000	-	2.100.000	-
Resultaat boekjaar	16.278	-	-	16.278
Stand per 31 december 2022	3.454.199	-549.079	3.987.000	16.278
Overheveling resultaat boekjaar	-	16.278	-	-16.278
Other comprehensive income	-918.000	-	-918.000	-
Resultaat boekjaar	242.470	-	-	242.470
Stand per 31 december 2023	2.778.669	-532.801	3.069.000	242.470

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

	Note	2023	2022
		US\$	US\$
OPBRENGSTEN	14	5.003.608	4.516.562
KOSTEN			
Personeelskosten	15	2.633.810	2.619.053
Huisvestingskosten	16	136.935	117.946
Kantoorkosten	17	75.186	82.775
Exploitatiekosten	18	815.854	746.139
Voorzieningskosten	19	36.203	21.827
Overige bedrijfskosten	20	423.429	318.179
Afschrijvingskosten	21	620.758	574.186
		<u>4.742.175</u>	<u>4.480.105</u>
BEDRIJFSRESULTAAT		261.433	36.457
FINANCIËLE BATEN EN (LASTEN)	22		
Interest baten (en lasten)	22.1	1.817	2.812
Koersverschillen	22.2	-10.284	-17.712
		<u>-8.467</u>	<u>-14.900</u>
Resultaat vóór belasting		252.966	21.557
Inkomstenbelasting		<u>-10.496</u>	<u>-5.279</u>
Netto resultaat		242.470	16.278
Niet gerealiseerd resultaat	23	<u>-918.000</u>	<u>2.100.000</u>
Totaal resultaat		<u><u>-675.530</u></u>	<u><u>2.116.278</u></u>

Paramaribo, 16 februari 2024

Mr. M. Amafo LL.M
Directeur

RAAD VAN COMMISSARISSEN:

De heer Mr. S. Betterson (President-commissaris)
Mevrouw R. Brunswijk
De heer B. Nandlal BSc
De heer R. Amirkhan BSc
De heer R. Bhageloe
Mevrouw W. Jap A Joe
De heer G. Van Dijk



ACCOUNTANTS & CONSULTANTS

Certified member of



KASSTROOMOVERZICHT OVER 2023

	2023		2022	
	US\$	US\$	US\$	US\$
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		252.966		21.557
Aanpassing voor:				
Voorraden	-68.863		-21.251	
Vorderingen	102.956		-514.142	
Kortlopende schulden	-114.124		147.877	
		-80.031		-387.516
Non Cash item:				
Afschrijvingen	620.758		574.186	
Voorzieningen	160.471		352.018	
Resultaat uit desinvestering	-2.779		-16.038	
		778.450		910.166
		951.385		544.207
Betaalde inkomstenbelasting		-10.496		-5.279
Netto cashflow operationele activiteiten		940.889		538.928
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings materiële vaste activa	-965.194		-890.706	
Opbrengst verkoop materiële vaste activa	37.494		27.230	
Financiële vaste activa	-3.397.458		-23.476.995	
Netto cashflow investeringsactiviteiten		-4.325.158		24.340.471
		-3.384.269		-23.801.543
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Bankschuld SRDP	-3.913.485		23.768.370	
Interest	-		-	
Winstuitkering	-		-	
Netto cashflow financieringsactiviteiten		-3.913.485		23.768.370
Netto kasstroom		529.216		-33.173
Liquide middelen begin boekjaar		2.843.940		2.877.113
Liquide middelen eind boekjaar		3.373.156		2.843.940
Operationele cashflow uit intrest				
Ontvangen intrest		1.817		2.812

ALGEMENE TOELICHTING

1. ALGEMEEN

Oprichting, doelstelling en bedrijfsactiviteiten

Middels de Wet Maritieme Autoriteit Suriname (SB 1998 no. 37) is het bedrijf Maritieme Autoriteit Suriname (MAS), opgericht. Het bedrijf heeft conform artikel 3 lid 1 Wet MAS (SB 1998 no. 37), als doelstelling:

- a. een veilige en efficiënte doorvaart garanderen van zeeschepen naar en van Suriname op basis van internationaal aanvaarde normen en regels en conform de door Suriname geratificeerde verdragen; en
- b. toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften de scheepvaart en het scheepvaartverkeer betreffende.

Het bedrijf is belast met:

- a. het op commerciële en efficiënte basis uitoefenen van de werkzaamheden op het gebied van de dienstverlening aan de scheepvaart in de ruimste zin des woords, ten einde de aan- en afvoer van de import en de export veilig te stellen;
- b. het uitvoeren van bij of krachtens wettelijke regelingen aan het bedrijf opgedragen taken op scheepvaartgebied;
- c. het zich belasten met die verrichtingen die uit hoofde van hun verband met de onder a en b genoemde taken geacht kunnen worden tot zijn werkgebied te behoren; en
- d. het verrichten van diensten voor derden op het gebied van de scheepvaart en voorts alle andere daden die voor dit doel bevorderlijk zijn.

2. GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

Going Concern

Deze jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit. Ongeveer 90% van het goederentransport vindt via waterwegen plaats. Vanwege haar publiekrechtelijke taken, de financiële positie, technische infrastructuur en de knowhow is de dienstverlening van de MAS ook voor de komende jaren gegarandeerd. Met de stabilisatie van de economie is het de verwachting dat de scheepsvaartintensiteit weer zal aantrekken. Ook de verwachte investeringen in de offshore olie en gassector gaat de scheepvaart positief beïnvloeden. Met name met de hiermee samenhangende ontwikkeling van local content zullend de inkomsten van de MAS toenemen. Het bedrijf genereert voldoende middelen om ook de nodige investeringen in de toekomst te garanderen.

Grondslag voor opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over het boekjaar 2023 is opgesteld in overeenstemming met de verslaggevingsrichtlijnen van de International Financial Reporting Standard (IFRS) zoals gepubliceerd door de International Accounting Standard Board (IASB).

Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2023

De MAS heeft met ingang van 1 januari 2023 de volgende nieuwe standaarden en wijzigingen op standaarden aangehouden, met inbegrip van alle daaruit voortvloeiende wijzigingen in overige standaarden. Deze nieuwe of aangepaste standaarden hebben geen significante impact op de jaarrekening van de MAS gehad:

- wijzigingen in IAS 1 Presentatie van de jaarrekening en IFRS Practice Statement 2: Informatieverschaffing over de grondslagen voor financiële verslaggeving (per 1 januari 2023);
- wijzigingen in IAS 8 Grondslagen voor financiële verslaggeving, schattingswijzigingen en Schattingen en Fouten: Definitie van boekhoudkundige schattingen (per 1 januari 2023);
- wijzigingen in IAS 12 Winstbelastingen: Uitgestelde belastingen met betrekking tot activa en verplichtingen die voortvloeien uit één enkele transactie (per 1 januari 2023);
- IFRS 17 Verzekeringscontracten; inclusief wijzigingen aan IFRS 17 (per 1 januari 2023);
- wijzigingen in IFRS 17 Verzekeringscontracten: Initiële toepassing van IFRS 17 en IFRS 9 – Vergelijkende cijfers (per 1 januari 2023).

Nieuwe standaarden en wijzigingen in standaarden die verplicht zijn met ingang van 2024 of later

De MAS heeft geen nieuwe standaarden, wijzigingen van bestaande standaarden of interpretaties vervroegd vrijwillig toegepast die pas met ingang van de jaarrekening over 2024 of later verplicht zijn.

De volgende nieuwe of aangepaste standaarden hebben geen significante impact op de jaarrekening van de MAS:

- wijzigingen in IAS 1 Presentatie van de jaarrekening classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend (per 1 januari 2024);
- wijzigingen in IFRS 16: leaseverplichting in een sale en lease back (per 1 januari 2024);

- wijzigingen in IAS 7 Het kasstroomoverzicht en IFRS 7 Financiële instrumenten: Informatieverschaffing: Leveranciersfinancieringsovereenkomsten (uitgegeven op 25 mei 2023);
- wijzigingen in IAS 21 De gevolgen van wisselkoerswijzigingen: Gebrek aan inwisselbaarheid (uitgegeven op 15 augustus 2023).

Significante schattingen en veronderstellingen

Het samenstellen van de jaarrekening vereist dat de leiding van het bedrijf oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen doet die invloed hebben op de posten van de balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting.

Ondanks het feit dat deze schattingen gebaseerd zijn op de meest actuele kennis van lopende zaken en acties, kan de werkelijkheid uiteindelijk afwijken van de gemaakte schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden. De belangrijkste schattingen en taxaties hebben betrekking op de voorziening op debiteuren, personeelsvoorzieningen, afschrijvingen en uitkomsten van lopende juridische procedures.

Grondslag van waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Vaste activa waarvan belangrijke bestanddelen van elkaar te onderscheiden zijn met verschillen in gebruiksduur zijn afzonderlijk afgeschreven. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa is gewaardeerd tegen de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Vorraden

De voorraad wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Hierbij wordt op de voorraden indien dit noodzakelijk is, een voorziening voor incourantheid in mindering gebracht.



Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op collectief statische wijze.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit geldmiddelen op bankrekeningen en in kas. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

De personeelsvoorzieningen zijn gewaardeerd op basis van de contante waarde van de toekomstige uitkeringen.

De overige voorzieningen zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Overige passiva

De overige passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde die gelijk wordt verondersteld aan de reële waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De winsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Opbrengsten

Onder opbrengsten wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen voor de in het verslagjaar geleverde diensten.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Afschrijvingen

Op materiële vaste activa wordt afgeschreven op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Belastingen

De inkomstenbelasting wordt berekend op inkomsten die niets te maken hebben met de uitvoering van overheidstaken en waarvan in concurrentie wordt getreden met derden (commerciële activiteiten). De aangifte inkomstenbelasting vindt plaats in SRD.

3. TRANSACTIES IN VREEMDE VALUTA

Presentatie, rapportage- en functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd tegen de valuta van de economische omgeving waarin het bedrijf haar activiteiten voornamelijk uitoefent. De jaarrekening is opgesteld in US dollar; dit is zowel de functionele als de presentatie valuta van het bedrijf.

Monetaire activa en passiva in valuta

Monetaire activa en passiva luidende in een valuta anders dan de US dollar worden omgerekend tegen de op de balansdatum geldende wisselkoers zoals deze wordt vastgesteld en gepubliceerd door de Centrale Bank van Suriname. De uit de omrekening voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten.

De gehanteerde koersen per 31 december zijn als volgt:

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	SRD	SRD
US\$ 1	36,291	31,765
Euro 1	40,194	33,889

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de geldende koers op het moment van afwikkeling.

4. GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit banktegoeden en kasmiddelen.

Belastingen, rentebaten en soortgelijke opbrengsten, alsmede de rentelasten en soortgelijke kosten worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

5. MATERIËLE VASTE ACTIVA

De mutaties in de materiële vaste activa zijn in het volgende schema samengevat:

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	US\$	US\$
Balans per 1 januari	3.785.820	3.480.492
Investerings	965.194	890.706
Desinvesteringen	-257.713	-101.389
Terugboeking afschrijving desinvestering	222.998	90.197
Afschrijving	-620.758	-574.186
Balans per 31 december	<u>4.095.541</u>	<u>3.785.820</u>

Voor een gedetailleerd overzicht van de materiële vaste activa wordt verwezen naar bijlage 1.

6. FINANCIËLE VASTE ACIVA

De specificatie hiervan is als volgt:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	US\$	US\$
Ministerie van Openbare Werken SRDP projecten	23.706.953	22.029.888
Escrow rekening SRDP	3.167.500	1.447.107
Langlopende vordering	<u>26.874.453</u>	<u>23.476.995</u>

Ministerie van Openbare Werken SRDP projecten

De baggerprojecten SRDP 2021 en SRDP 2022 worden op basis van een contract tussen het ministerie van Openbare Werken en de uitvoerder JV De Boer/ Boskalis uitgevoerd. Voor de financiering van dit project heeft de overheid instructies gegeven aan de MAS voor het aangaan van 2 leningen bij de Hakrinbank (note 11 en note 13.4). De betalingen vanuit deze rekeningen geschieden in opdracht van het ministerie van Openbare Werken. Voor de terugbetaling van de leningen wordt namens de overheid een vergoeding voor gebruik van US\$ 6.25 per MT geïnd door de MAS op de geloste en of ingenomen lading op de Surinamerivier.

Escrow rekening SRDP

Voor de afwikkeling van de verplichtingen voortvloeiende uit financiering van het SRDP-project is een Escrow rekening geopend met als partijen de Hakrinbank, JV De Boer Boskalis en de MAS. De inning van de vergoeding voor gebruik geschiedt via deze rekening. Voor betalingen vanuit deze rekening zijn specifieke voorwaarden. Na de laatste betaling van de voorfinanciering in januari 2023 is de JV De Boer/ Boskalis uitgetreden uit de Escrow overeenkomst. De middelen op de escrow zijn bestemd voor aflossing van de bankfinancieringen en betalingen van andere projectkosten.

VLOTTENDE ACTIVA

7. VOORRADEN

De opbouw van deze post is als volgt:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	US\$	US\$
Magazijnvoorraden	275.621	210.763
Voorraad kantoorbenodigdheden	16.833	12.828
	<u>292.454</u>	<u>223.591</u>
Af: Voorziening incurante voorraden	-50.589	-50.589
	<u>241.865</u>	<u>173.002</u>

8. VORDERINGEN

De opbouw van de vorderingen is als volgt:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	US\$	US\$
Debiteuren	1.240.385	1.186.766
Overige vorderingen en transitoria	440.033	596.608
	<u>1.680.418</u>	<u>1.783.374</u>

8.1. Debiteuren

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	US\$	US\$
Debiteuren	1.647.365	1.557.543
Af: Voorziening	-406.980	-370.777
	<u>1.240.385</u>	<u>1.186.766</u>

8.2. Overige vorderingen en transitoria

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2023	31-12-2022
	US\$	US\$
Voorschotten SRDP (*)	299.912	299.912
Vooruitbetaalde posten	89.387	248.575
Loonvoorschotten	34.198	40.402
RC Credit Card	9.976	-
Inkomstenbelasting	-	3.743
Waarborgsommen	6.471	1.651
Kasvoorschotten	-1.817	1.055
Overige	1.906	1.270
	<u>440.033</u>	<u>596.608</u>

(*) Voorschotten SRDP

Betreft betalingen verricht in het kader van het SRDP voor het updaten van de ESIA-studie, het aanpassen van de technische studie en aanbesteding. Deze vorderingen zullen ten laste van het project gebracht worden in de uitvoeringsfase. De inkomsten van het project vloeien voort uit de inning van de vergoeding voor gebruik. De vergoeding voor gebruik is door de overheid per beschikking vastgesteld op US\$ 6.25 per MT geloste -en ingenomen lading en de MAS is belast met de inning. De jaarlijkse inkomsten zijn geraamd op circa US\$ 14 miljoen. De facturering vindt per 1 januari 2022 plaats. De betalingen vinden plaats op de escrow rekening waarbij maandelijks 90% gaat naar aflossingen van de baggeraar en 10% naar een specifieke rekening van de MAS (MAS SRDP) die wordt aangehouden ten behoeve van de opdrachtgever voor de overige kosten. Volgens afspraken met de overheid zal de MAS betaald worden zodra er voldoende middelen beschikbaar zijn op de MAS SRDP rekening. Zie ook toelichting op pagina 11.

9. LIQUIDE MIDDELEN

Dit betreft kasgelden en tegoeden bij kredietinstellingen met een looptijd van korter dan één jaar. De opbouw van deze post is als volgt:

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	US\$	US\$
De Surinaamsche Bank N.V. US\$	931.686	1.403.467
Spaarrekening Hakrinbank N.V. US\$	553.336	551.964
Hakrinbank N.V. US\$	909.039	445.877
Hakrinbank MAS SRDP (*)	807.402	291.375
De Surinaamsche Bank N.V. SRD	108.203	67.550
Hakrinbank N.V. Euro	11.098	44.685
Hakrinbank N.V. SRD	38.636	25.134
Krediet Coöperatie Godo	12.310	11.748
Spaarrekening De Surinaamsche Bank N.V. SRD	125	141
Kassen	1.321	1.999
	<u>3.373.156</u>	<u>2.843.940</u>

Met uitzondering van de Hakrinbank MAS SRDP rekening is het saldo van de liquide middelen ter vrije beschikking. (*) Zie note 13.3

Risico-analyse financiële instrumenten

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de MAS indien een afnemer of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. De blootstelling aan kredietrisico van de MAS wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke debiteuren en afnemers. Op basis van historische data geclassificeerd naar type debiteur is voor kredietverliezen een voorziening opgenomen.

De overige activa-items onder vorderingen zijn verantwoord tegen geamortiseerde kostprijs die, gezien de korte looptijd, nagenoeg gelijk zijn aan de nominale waarde.

De liquide middelen zijn ondergebracht bij lokale kredietinstellingen die onder toezicht staan van de Centrale Bank van Suriname. Het maximale kredietrisico bestaat uit de nominale waarde van alle rekeningen per verslagdatum met in achtneming van de kasreserveregeling van de CBvS.

Het marktrisico is het risico dat de hele financiële markt of een categorie van activa daalt, waardoor de prijs en de waarde van de activa in portefeuille kunnen worden beïnvloed. Dit risico beperkt zich tot de belegging van het schatkistpapier. Als gevolg van de aanpassingen van de wisselkoers door de Centrale Bank van Suriname is er een risico voor verlies op deze belegging.

PASSIVA

10. EIGEN VERMOGEN

Volgens artikel 5 van de Wet van 30 maart 1998 houdende instelling van de Maritieme Autoriteit Suriname bedraagt het beginkapitaal van het bedrijf bij oprichting SRG 500.000.000 (SRD 500.000).

Bij de oprichting is op de beginbalans de nettowaarde van de overgedragen activa van de Dienst der Scheepvaart opgenomen als eigen vermogen. Het beginkapitaal is niet afgezonderd uit de waarde van de overgedragen activa.

Van de winst van het bedrijf zoals die blijkt uit de door de Minister vastgestelde jaarlijkse winst- en verliesrekening, wordt een deel bestemd ter versterking van de reserves; het resterende gedeelte van de winst wordt ter beschikking gesteld van de Staat. Indien blijkens de vastgestelde winst- en verliesrekening over enig jaar verlies is geleden dat niet uit een reserve kan worden bestreden of op andere wijze kan worden gedelgd, wordt uit de winst in het volgende jaar of in de volgende jaren zodanig verlies aangezuiverd, met inachtneming van de ter zake geldende wettelijke bepalingen.

11. LANGLOPENDE LENINGEN

Dit betreft het langlopende deel een investeringskrediet bij de Nationale Trust -& Financieringsmaatschappij N.V. ten bedrage van maximaal US\$ 30 miljoen.

Voor de financiering van de kosten van het Suriname River Dredging Project 2022 heeft de MAS een lening afgesloten. De contractpartij voor de uitvoering van de werkzaamheden is het ministerie van Openbare Werken. De terugbetaling vindt plaats door inning van een Vergoeding voor gebruik (VVG). De MAS is belast met de inning van de VVG. De middelen worden door de debiteuren gestort op een escrow rekening bij de Hakrinbank N.V.

De debetrente bedraagt 8% per jaar. De looptijd is vastgesteld op 72 ½ maanden met een aflossingsvrije periode van 10 ½ maanden. Na de aflossingsperiode zal de maandelijkse aflossing als volgt uitzien:

- ingaande ultimo september 2023 met US\$ 600.000, -; en
- per ultimo oktober 2028 met US\$ 125.000.

Het krediet is gedekt door:

- a. Cessie aan NTFM N.V. op de banktegoeden op de MAS SRDP rekening geadministreerd onder rekeningnummer 20.858.82.11. Op deze rekening worden middelen vanuit de escrow rekening overgemaakt;
- b. Cessie aan de NTFM N.V. van de Vergoeding voor Gebruik.



12. VOORZIENINGEN

De opbouw van de voorziening is als volgt:

	31-12-2023	31-12-2022
	US\$	US\$
Voorziening personeelsbeloningen	5.415.000	4.247.000
Naheffingsaanslag Loonbelasting en AOV	3.264	3.534
Rechtsgedingen	-	89.259
	<u>5.418.264</u>	<u>4.339.793</u>

	Naheffings aanslag	Rechts gedingen	Personeel beloningen	Totaal
Stand per 31 december 2022	3.534	89.259	4.247.000	4.339.793
Interest kosten	-	-	239.000	239.000
Service kosten	-	-	200.000	200.000
Uitkeringen	-	-89.259	-189.000	-278.259
Actuarieel winsten en verliezen	-270	-	918.000	917.730
Stand per 31 december 2023	3.264	-	5.415.000	5.418.264

12.1 Naheffingsaanslag loonbelasting en AOV

Door de Inspecteur der Directe Belastingen zijn er naheffingsaanslagen opgelegd met betrekking tot loonbelasting (zie Fiscale positie op pagina 6 voor verdere toelichting). Daarnaast is er een voorziening opgenomen voor rechtsgedingen. De voorziening is tegen de nominale waarde opgenomen op basis van het maximaal bedrag welke met de afwikkeling gepaard zal gaan.

12.2 Rechtsgedingen

In het boekjaar 2013 is een voorziening getroffen inzake een opgelegde claim van US\$ 70.000 vanwege een bodemprocedure (en kortgeding) welke loopt tussen de MAS en N.V. Surmac. Op basis van de uitspraak in bodemgeschied is deze verplichting in 2023 voor het volledig bedrag afgewikkeld.

12.3 Personeelsbeloningen

	US\$
Medische voorzieningen	4,810.000
Jubileum uitkeringen	372.000
Overlijdensuitkering	61.000
Pensioenuitkeringen	172.000
Totaal	5.415.000

Medische voorzieningen

De medische voorziening is bepaald op basis van de projected united methode. Na pensionering van een medewerker worden de premies voor de ziektekostenverzekering gedekt door MAS. Dit is voor gepensioneerden, hun partners en kinderen behalve CAO-leden met minder dan 10 dienstjaren bij pensioneringsleeftijd. Bij overlijden van een werknemer betaalt MAS de premie zorgverzekering voor zijn/ haar partner en kinderen voor 1,5 jaar.

Jubileum uitkeringen

De medewerkers van MAS ontvangen op verschillende momenten in hun loopbaan een jubileumuitkering. De jubileumuitkering is afhankelijk van het maandsalaris en het aantal dienstjaren van de werknemer en varieert van 1 tot 4 maandsalarissen.

Overlijdensuitkering

Hieronder zijn opgenomen de aanspraken van uitkering bij overlijden van personeelsleden en gezinsleden.

Pensioenuitkering

De MAS heeft een defined benefit pensioenplan. Alle gepensioneerden en langstlevende echtgenoten ontvangen een pensioenuitkering van SRD 412,50 per maand. Dit is een aanvulling vanuit het bedrijf, ongeacht de pensioenuitkering die gepensioneerden van het pensioenfonds ontvangen. De contante waarde van de pensioenverplichting is voor het laatst berekend per 31 december 2022 op basis van de projected unit methode. Wijzigingen in de pensioenverplichting worden verantwoord in "Other comprehensive income".

Assumptie voorziening personeelsbeloningen

	Medisch	Jubileum	Overlijden	Pensioen
Discount rate	2022: 5.50%; 2022: 5.25%			
Mortality	Suriname 2010-2013			
Correction on age	-1 year for male participants, -2 year for female participants			
Turnover rates per year	0.00%			
Disability rates	0.00%			
SRD-US\$ exchange rate	2022: 1 US\$= 31,765 SRD; 2023: 1 US\$= 36,291 SRD			
Annual salary inflation	7.5%	4%		

13. KORTLOPENDE SCHULDEN

De opbouw hiervan is als volgt:

	31-12-2023 US\$	31-12-2022 US\$
Crediteuren	165.024	264.995
Overige schulden en transitoria	221.621	235.774
Banktegoeden SRDP-project	3.974.902	1.738.482
Kortlopend deel financiering SRDP 2022	7.800.000	2.400.000
Kortlopend deel financiering SRDP 2021	-	3.779.222
	<u>12.161.547</u>	<u>8.418.473</u>

13.1. Crediteuren

Hieronder zijn opgenomen de verplichtingen aan leveranciers van goederen en diensten.

13.2 Overige schulden en transitoria

De specificatie hiervan is als volgt:

	31-12-2023 US\$	31-12-2022 US\$
Af te dragen loonbelasting en premie A.O.V.	73.174	102.210
Vooruit ontvangen bedragen	65.248	64.107
Af te dragen Pensioenpremie	11.940	10.771
Te betalen lonen	2.951	6.204
Te betalen loods premie	4.414	3.834
Af te dragen omzetbelasting	2.032	2.752
Te betalen inkomstenbelastingen	5.050	-
Overige	<u>56.812</u>	<u>45.896</u>
	<u>221.621</u>	<u>235.774</u>

13.3 Banktegoeden SRDP project

Voor ontvangsten en betalingen van leningen en het afwickelen van andere verplichten in het kader van de baggerprojecten SRDP 2021 en SRDP 2022 worden er 2 rekeningen aangehouden ten behoeve van het Ministerie van Openbare Werken. Eén daarvan is een escrow rekening. Het betreft een rekening van de bank met specifieke voorwaarden. De andere rekening is op naam van de MAS geopend en wordt gebruikt om een deel van de transacties in opdracht van het Ministerie van Openbare werken af te wikkelen.

De specificatie hiervan is als volgt:

	<u>31-12-2023</u> US\$	<u>31-12-2022</u> US\$
Escrow rekening SRDP	3.167.500	1.447.107
MAS SRDP-rekening	<u>807.402</u>	<u>291.375</u>
	<u>3.974.902</u>	<u>1.738.482</u>

13.4 Kortlopend deel financiering SRDP 2022

Dit betreft het kortlopende deel van de langlopende lening (Note 11).

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2023

14. OPBRENGSTEN

Van de opbrengst geven wij het volgend overzicht:

	2023	2022
	US\$	US\$
Vergoeding voor geloste en of ingenomen lading	1.553.965	1.485.293
Loodsgeld	1.588.451	1.573.631
Bakengeld	718.577	671.584
Declaraties SRDP	701.820	357.258
Certificaat van deugdelijkheid	124.418	117.556
Recognitie gelden	93.070	85.805
Nautische Survey	26.120	50.638
Verhuur vaartuigen	110.175	38.578
Getijtafel en kaarten	21.531	32.492
Huur faciliteiten	21.352	21.352
Overige	44.129	82.375
	<u>5.003.608</u>	<u>4.516.562</u>

De opbrengsten worden verantwoord wanneer de diensten aan derden zijn verleend. De prijzen van vergoeding voor geloste en of ingenomen lading, loodsgelden, bakengeld en recognitie worden door de overheid vastgelegd in ministeriele beschikkingen. De evaluatie van de tarieven vindt periodiek plaats door MAS waarbij het rendement van het bedrijf als leidraad wordt gebruikt voor voorstellen voor tariefsaanpassing. De tarieven van de overige diensten worden door de MAS zelf bepaald op basis van de in de wet MAS opgenomen commerciële basis van de dienstverlening.

15. KOSTEN

Personeelskosten

	2023	2022
	US\$	US\$
Salarissen	989.954	981.011
Jubileum gratificatie	215.777	297.818
Toelagen	220.480	198.589
Medische kosten	233.188	220.678
Loodsenpremie	148.946	141.231
Bonus	129.900	98.878
Pensioenen	84.080	91.514
Vakantiegeld	96.668	101.887
Overwerk	114.961	120.665
Reis- en verblijfkosten	111.292	82.361
Personeelsactiviteiten	51.995	45.012
Educatie	28.590	14.989
Kinderbijslag	6.057	10.035
Overige	201.924	214.385
	<u>2.633.810</u>	<u>2.619.053</u>

Alle personeelsbeloningen voor directie, RvC en medewerkers van het bedrijf zijn opgenomen in het bovenstaand overzicht en de desbetreffend categorie. Er zijn geen andere beloningen die afwijken van deze structuur.

16. Huisvestingskosten

	2023 US\$	2022 US\$
Beveiligingskosten	76.183	39.273
Onderhoud gebouwen	44.660	61.743
Electra	11.446	12.527
Brandverzekering	3.633	3.698
Water	1.013	705
	<u>136.935</u>	<u>117.946</u>

17. Kantoorkosten

Communicatie	38.360	40.328
Kantoorbenodigdheden	17.349	15.492
Automatisering	9.927	10.765
Onderhoudskosten inventaris	2.435	12.322
Onderhoudskosten installaties	7.115	3.868
	<u>75.186</u>	<u>82.775</u>

18. Exploitatiekosten

Onderhoudskosten vaartuigen	337.283	363.687
Brandstof	287.552	220.969
Verzekering vaartuigen	57.429	56.912
Transportkosten	50.354	35.121
Dienstverlening door derden	41.118	23.209
Onderhoud terreinen	14.775	16.932
Onderhoudskosten vaarwegmarkeringen	8.950	8.623
Verzekering voertuigen	6.387	9.766
Overige	12.006	10.920
	<u>815.854</u>	<u>746.139</u>

19. Voorzieningskosten

	2023 US\$	2022 US\$
Voorziening rechtsgedingen	-	19.259
Voorziening dubieuze debiteuren	36.203	2.568
	<u>36.203</u>	<u>21.827</u>

20. Overige bedrijfskosten

	2023 US\$	2022 US\$
Advies en consultancy kosten	142.007	121.867
Contributies en abonnementen	99.573	119.751
Accountantskosten	21.149	21.149
Congres kosten	17.541	12.680
Advertentie en reclame	23.352	12.493
Inklaringskosten en invoerheffingen	7.641	10.113
Representatie	9.878	7.726
Drukwerken	6.822	6.803
Donatie	6.179	5.425
Bankkosten	6.434	5.127
Resultaat afstoting materiele vaste activa	-2.280	-27.230
Vonnis MAS vs APA	37.957	-
Diverse kosten	47.176	22.275
	<u>423.429</u>	<u>318.179</u>

21. Afschrijvingskosten

Afschrijvingskosten vaartuigen	205.835	217.527
Afschrijvingskosten inventaris	148.246	135.781
Afschrijvingskosten steigers	96.547	77.085
Afschrijvingskosten transportmiddelen	68.843	68.432
Afschrijvingskosten hydrografie	72.302	47.322
Afschrijvingskosten gebouwen	28.985	28.039
	<u>620.758</u>	<u>574.186</u>

22. FINANCIËLE BATEN EN (LASTEN)

22.1. Intrestbaten (en lasten)

Onder intrestbaten is opgenomen de baten ontvangen uit de saldi van de liquide middelen bij de bank.

22.2. Koersverschillen

Hieronder zijn opgenomen de koersverschillen, die zijn ontstaan ten gevolge van de koersfluctuaties bij de afwikkeling van transacties in de loop van het jaar en de waardering per balansdatum van in andere, dan de rapporteringsvaluta luidende monetaire activa en passiva.

23. Actuarieel Winst en Verliezen

	US\$
Medische voorzieningen	1.954.000
Jubileum uitkeringen	-1.021.000
Overlijdensuitkering	-4.000
Pensioenuitkeringen	-11.000
Totaal	918.000

Dit bedrag is in de winst en verliesrekening opgenomen onder Niet gerealiseerd resultaat. Het betreft de actuariële winsten en verliezen voortvloeiende uit de berekening van de lange termijn personeelsbeloningen. De door de actuaris gehanteerde veronderstellingen zijn opgenomen op pagina 38.

24. Transactie met verbonden partijen

Tot de verbonden partijen van de MAS kunnen gerekend worden de directeur en de raad van commissarissen. De transacties van de directeur zijn gebaseerd op het contract met het ministerie van Transport, Communicatie en Toerisme en van de RvC conform het gebruik binnen het bedrijf. De kosten zijn opgenomen op pagina 40 onder personeelskosten en pagina 42 overige bedrijfskosten.

Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Commissarissen en directie van
Maritieme Autoriteit Suriname (MAS)

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Maritieme Autoriteit Suriname (MAS) te Paramaribo, zoals opgenomen op de pagina's 21 tot en met 43, gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Maritieme Autoriteit Suriname (MAS) per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens internationale controle standaarden. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Maritieme Autoriteit Suriname (MAS) zoals vereist in de voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels van onze beroepsorganisatie. Verder hebben wij voldaan aan de relevante gedrags- en beroepsregels voor accountants.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis van ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, waaronder het directieverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat. Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekening-controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het directieverslag.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de Directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met IFRS. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de door onze beroepsorganisatie uitgevaardigde controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten en fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;



TJONG A HUNG
ACCOUNTANTS & CONSULTANTS

certified member firm of



- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen en de interne beheersing.

Paramaribo, 22 april 2024

Tjong A Hung Accountants N.V.

M.S.A. Tjong A Hung CA MSc RA
Partner

Winstbestemming

Statutaire bepalingen winstbestemming

In artikel 14 van de Wet Maritieme Autoriteit Suriname staat het volgende opgenomen betreffende de resultaatbestemming:

Van de winst van het bedrijf zoals die blijkt uit de door de minister vastgestelde jaarlijkse winst –en verliesrekening, wordt een deel bestemd ter versterking van de reserves; het resterende gedeelte van de winst wordt ter beschikking gesteld van de Staat.

Indien blijkens de vastgestelde jaarlijkse winst –en verliesrekening over enig jaar verlies is geleden dat niet uit een reserve kan worden bestreden of op ander wijze kan worden gedelgd, wordt uit de winst in het volgende jaar of in de volgende jaren zodanig verlies aangezuiverd, met inachtneming van de terzake geldende wettelijke bepalingen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2019/ 2020/ 2021/ 2022

In artikel 13 lid 7 staat dat de vaststelling van de balans en winst –en verliesrekening geschiedt door de minister. De vaststelling moet nog plaatsvinden.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2023

De resultaatbestemming zal conform de statuten plaatsvinden na vaststelling van de jaarlijkse winst –en verliesrekening door de minister.

Paramaribo, 16 februari 2024

Mr. M. Amafo LL.M
Directeur

RAAD VAN COMMISSARISSEN:

De heer Mr. S. Betterson (President commissaris)

Mevrouw R. Brunswijk

De heer B. Nandlal BSc

De heer R. Amirkhan BSc

De heer R. Bhageloe

Mevrouw W. Jap A Joe

De heer G. Van Dijk

OVERZICHT VAN DE MATERIËLE VASTE ACTIVA PER 31 DECEMBER 2023

	Totaal US\$	Terreinen en gebouwen US\$	Vaartuigen US\$	Steigers	Hydrografie US\$	Inventaris US\$	Transport- middelen US\$	Materiele vaste bedrijfs- activa in uitvoering US\$
Stand per 31 december 2021								
Aanschafwaarde	17.001.010	2.978.062	6.602.112	1.495.368	492.968	4.973.304	360.120	99.076
Afschrijvingen	-13.520.518	-1.460.616	-5.777.353	-924.813	-385.761	-4.760.612	-211.363	-
Boekwaarde	3.480.492	1.517.446	824.759	570.555	107.207	212.692	148.757	99.076
Mutaties 2022								
Investerings	890.706	-	101.096	-	122.984	156.713	137.300	372.613
Afschrijvingen	-574.186	-28.038	-217.527	-77.085	-47.322	-135.782	-68.432	-
Herrubriceringen	-	-	-	-	-	549	-	-549
Desinvestering aanschafwaarde	-101.389	-	-	-	-	-9.189	-92.200	-
Afschrijving desinvestering	90.197	-	-	-	-	7.217	82.980	-
Totaal mutaties	305.328	-28.038	-116.431	-77.085	75.662	19.508	59.648	372.064
Stand per 31 december 2022								
Aanschafwaarde	17.790.327	2.978.062	6.703.208	1.495.368	615.952	5.121.377	405.220	471.140
Gecumuleerde afschrijvingen	-14.004.507	-1.488.654	-5.994.880	-1.001.898	-433.083	-4.889.177	-196.815	-
Boekwaarde	3.785.820	1.489.408	708.328	493.470	182.869	232.200	208.405	471.140

Bijlage I (vervolg)

	Totaal	Terreinen en gebouwen	Vaartuigen	Steigers	Hydrografie	Inventaris	Transport-middelen	Materiele vaste bedrijfs-activa in uitvoering
Boekwaarde (Transport)	3.785.820	1.489.408	708.328	493.470	182.869	232.200	208.405	471.140
Mutaties in 2023								
Investerings	970.445	57.693	109.567	46.237	57.904	433.259	178.375	87.410
Afschrijvingen	-620.758	-28.985	-205.835	-96.547	-72.302	-148.246	-68.843	
Herrubriceringen	-5.251	29.575	-	420.833	-	-	-	-455.659
Desinvestering aanschafwaarde	-257.713	-	-55.318	-	-	-50.175	-152.220	-
Afschrijving desinvestering	222.998	-	42.871	-	-	48.889	131.238	-
Totaal mutaties	309.721	58.283	-108.715	370.523	-14.399	283.727	88.550	-368.249
Stand per 31 december 2023								
Aanschafwaarde	18.497.808	3.065.330	6.757.457	1.962.438	673.856	5.504.461	431.375	102.891
Gecumuleerde afschrijvingen	-14.402.267	-1.517.639	-6.157.844	-1.098.445	-505.385	-4.988.534	-134.420	-
Boekwaarde	4.095.541	1.547.691	599.613	863.993	168.471	515.927	296.955	102.891
Afschrijvingspercentage		0 – 5%	5%	4%-10%	25%	20 -33 1/3%	20%	

Terreinen

Onder de terreinen en gebouwen zijn onder andere opgenomen een zestal terreinen. Vermeldenswaard is dat MAS niet over de rechtstijtel van een vierlial terreinen beschikt waar haar bedrijfsactiviteiten worden uitgevoerd. Voor tweetal terreinen zijn de beschikkingen ontvangen gedateerd 15 maart 2021.